

CAMİLER

ÇAMLICA CAMİİ BİRLEŞTİREN OLMALI

MİMAR MEHMET OSMANLIOĞLU

MİLA MİMARLIK

“Çamlıca Camii insan ölçeğinde ve yaratılana saygıyı öngören bir yaklaşımla ele alınmalıdır.”

ÇAMLICA CAMİİ BİRLEŞTİREN OLMALI!

“Bu dünya bize atalarımızdan miras kalmadı,
bu dünyayı çocuklarımızdan emanet aldık ...”

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, 29 Mayıs'ta Üsküdar'da katıldığı bir açılıшта, Çamlıca Tepesi'ne tüm İstanbul'dan görülecek bir cami yapmayı planladıklarını açıklamıştı. Erdoğan'ın gönlündeki camiyi yapacak isim de belli oldu. Kahramanmaraş Belediyesi İmar Müdürü Hacı Mehmet Güner, Başbakan'ın isteğiyle projenin başına getirildi.

Camiyi de tasarlayacak bu mimarın sorulan sorulara verdiği cevaplar Müslümanların kabullenemeyeceği temel yaklaşım yanlışlarıyla dolu.. Söz konusu mimarın açıklamalarına bir bakalım; *“Büyüklik olarak iddialı. Ecdadın yaptığından da geniş kubbe kullanacağız. Minareleri en yüksek olacak. Medine-i Münevvere'yi bile geçeceğiz. Kendi proje konsepti içerisinde çıkıyor zaten o yükseklikler. Minareler en yüksek minare olacak, kubbe ölçüleri en geniş olacak. Yapılmışlar içerisinde.”* Dünyanın en yüksek minareli camiini yapmanın büyük marifet olduğunu zanneden meslektaşım; *“105 metreyle Medine-i Münevvere'nin minareleri. Bizimki onu geçiyor inşallah. İddialı bir proje.”* Diye savunuyor. Bu **en** büyük, **en** yüksek, **en** geniş ibareleri sömürge ülkelerdeki idarecilerin avuntusudur. Eserin başarısı iriliğiyle değil taşıdığı sanat değeri, çevreye ve insana katkısı ve uygun ölçeğiyle ölçülür.

Büyüklik olgusu çevre yapılaşmalar, topoğrafya, zemin yapısı, silüete etkileri açısından yapılacak değerlendirmelerle ortaya konmalıdır. Nedir bu *“büyüklik”* hastalığı.. Küçük nevezur ülkelerde göze batacak irilikte eserler yapılarak tanınma isteği yaygındır da bizim gibi köklü mazisi olanlarda bu *“densizlik”* değil de nedir? Hele büyüklüğü nispet ettiği cami Mescid-i Nebevi ise ve onu da aşacak bir yükseklikte minareleri olacağı bir övünme vesilesi ise bu yaklaşıma ne demeli? Mekke ve Medine'ye hürmette eşi emsali olmayacak sayısız örnek veren bu milletin geçmişinden hiç haberi yok mu bu mimarın.. Bu edepsizlik değil de nedir? Bir de bunları yapacağını *“inşallah”* kelimesiyle bitirmesi beni de bitiriyor.. Mimarın tek doğru söylediği husus *“Her dönem mimari eserleriyle anılır.”* sözüdür. Lakin burada da bir başka yanlış yapılarak klasik tarzda Mimar Sinan'ın camilerinin taklidi bir cami olacağını belirtiyor. Bu çelişki nasıl izah edilebilir..

Meslek hassasiyeti ve ahlâkı gereği yanlış olanı başbakan da istese ona doğru olanı anlatmak biz mimarların vazifesi değil mi? *“Hükümdarın iyisi alimin ayağına gidendir. Alimin kötüsü ise hükümdarın ayağına gidendir”* hadis-i şerifini zamanın alimlerine ve hükümdarlarına nasıl anlatmalı.. Bizi okuyan da yok, anlayan da.. Kendi kendimize yazıp oynuyoruz! Kellim kelim la yanfa!

ÇAMLICAYA NASIL CAMİ YAPILMALI

Bir önceki yazımızda da belirttiğimiz gibi yerin fiziki durumu, çevreyle ilişkisi, ihtiyaca karşılık olup olmadığı, şehrin silüetine etkileri değerlendirildikten Çamlıca'ya cami yapılıp yapılmaması kararlaştırılmalıdır. Diyelim ki cami yapılmasına karar verilmesi doğru bulundu.. Nasıl bir cami yapılmalı sualine gelince;

- Önce Allah'ın büyüklüğünü ve kainatın sahibi olduğunu ve onun Resulünün sünnetine tâbi olmayı en büyük şeref kabul ederek her türlü gurur, kibirden arınarak işe başlanmalı, kul olduğunun farkına varılarak, büyüklük ve teklifi yalnızca Allah'a hasrederek tevhide bir yaklaşımla yola çıkılmalıdır.
- İdarecisinden mimarına kadar tevazuu, çekingenlik ve sadelik gibi hasletler projenin her safhasında ifadesini bulmalı, abartılı ölçekte, aşırı süslü ve geçmişi tekrarlayan mimari tarzda olmamalıdır.
- Eseri vücuda getirirken, takva gereği olmayan dünyaya nam salmak, birilerine korku veya ders vermek veya bunun üzerinden hesaplaşmak gibi dünyevî beklentilere sapsadan, barışı tesis edecek bir ruh haliyle sadece Allah rızası gözetilmelidir.

- Bu cami ihtiyacı karşılayacak büyüklükte, tabiatla ve silüetle uyum içinde olmalıdır.
- Çevreye bir değer katmalı ve çevredeki yeşil alanların tahribine yol açacak kanallar kapatılmalıdır.
- Cami insan ölçeğinde ve yaratılana saygıyı öngören bir yaklaşımla ele alınmalıdır.
- Caminin mimari stili geçmişin cami formlarının kötü kopyaları olmayacak bir tarzda ve 21.yüzyıl Türk Mimarisini yansıtacak bir tasarım olmalıdır.
- Camide çağdaş yapı malzemeleri ve teknolojisi kullanılmalıdır.
- Caminin çağın gelişen ve değişen ihtiyaçlarını karşılayacak tüm birimleri ihtiva etmesi de önemlidir.
- Belki de önemlisi yapanların niyeti, arsanın temini, inşası her türlü şaibeden uzak, halkın taleplerini karşılayan, hakkın rızasına muvafık olduğu bir eserin ortaya çıkarılması hedeflenmelidir.

Yakın geçmişte Tarihi Yarımada, Zeytinburnu'nda yapılan ve silüeti mahveden kulelere dokunulamadı. Başbakan, bakanlar, belediye başkanı bu hususta gereken yapılacağını söyledi ama hiçbir şey yapılmadı. Belki de rant çevrelerine güçleri yetmedi. Kasımpaşa bitirimliği dahi bu işte para etmedi. Türkiye'de rantın yönü muhafazakârlara dönerken, bu sefer muhafazakâr elitlerin tahakkümü üzerimize çökmeye başladı. Adamlar firavun kulesi benzeri towers'larından bir çivi bile söktürmediler. Güçleri iktidarları aşan bu arkadaşları tebrik etmek gerek.. Halbuki kötü örnek olmaması için olması gereken seviyeye çekilseydi diğerlerine de ders olurdu ya. Neyse..

Şimdi de Çamlıca galesi çıktı başımıza.. İnşallah bu mesele idarecilerin dayatması olmadan ve kavga etmeden medeni insanlar düzeyinde tartışılır, uzmanların görüş ve önerileri ve siyasilerin de samimi gayretleriyle bu işten selamete sıyrılarak bu sefer çevreye, insana ve herkese saygılı bir eser vücuda getirilir.